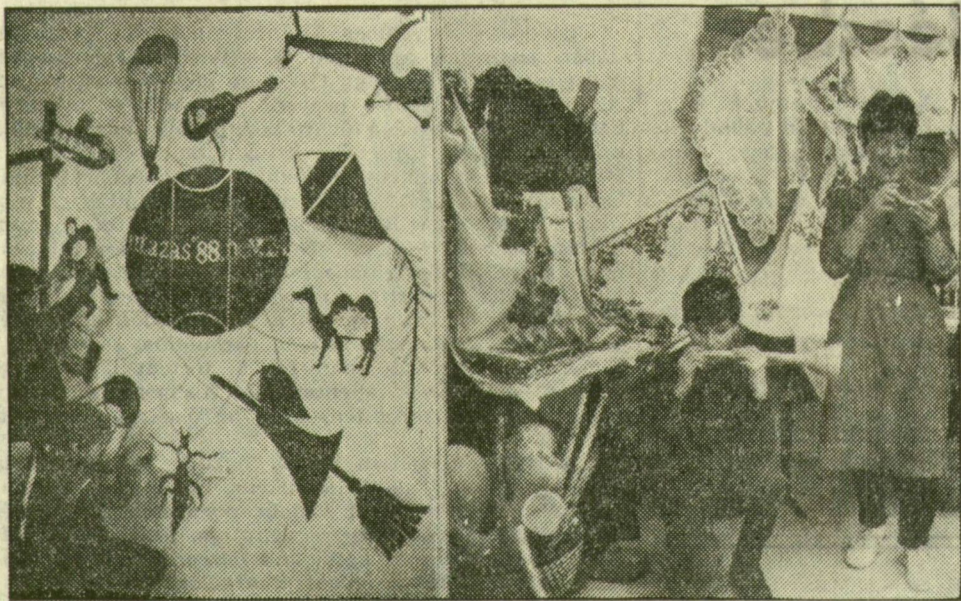

AZ ÁSOTHTALMI „CSUDAISKOLA”
Szeretnék Ásotthalmon diák lenni! Ez aközben jutott az eszembe, hogy olvasom Kiszinné Bikárdi Melinda (ásotthalmi pedagógus) levelét. Arról számol be, hogy az iskolai önállóság jegyében saját maguk próbálkoznak önnön továbbképzésükkel.

A kísérlet sikerült, bizonyítják ezt fotóriporterünk, Somogyi Károlyné felvételei is. Ő azon a nyílt napon járt, melynek fedőneve Utazás '88 volt. Természetesen szellemi utazás. A cél egyértelmű, olyan programot kell teremteni, ami felszaba-

dítja a gyerekeket éppúgy, mint a neve-lőjüket.

A pedagóguslevélből az is kiderül, hogy Ásotthalmon létezik olyan tanár, aki mondjuk egy nyílt napon, képes 32-féle hangszert felvonultatni, a testnevelőnek európai színvonalú közetgyűjteménye van, a számítógép zenél és a zenegép számol, egy tanár néni szöcskeugrató versenyt csinál, és megmutatja élőben, milyen egy csiga nyelve... És természetesen mindezt mindenki önként és szívesen csinálja. Vázlatosan tehát így fest az ásotthalmi csudaiskola. Gondolom, figyelmet érdemel!

Egy furcsa ház

Önmagukban életképtelenek

— Ez a téesz irodája?

— Úgy mondanám inkább: vállalkozása — mondja a fiatal irodavezető. — Kedvezőtlen adottságú téeszről van szó, ahol sok jó szakember van. De hol aszály, hol jég viszi a termést, a hasznót, hol mindkettő. Belevá-gott hát két éve ebbe a vállalkozásba a téesz. Négyen visszük az irodát, s az idén várhatóan 13 milliós nyereséget fizetünk be a szövetségnek, amelynek viszont várhatóan 9 milliós vesztesé-ge lesz.

— Akkor ki kit tart el?

— Mi is igyekszünk értel-mesen dolgozni és a téesz is. Csakhogy az időjárást nem lehet megtervezni és meg-rendelni. Ilyenkor pedig jól jön a biztosabb pénz.

— Biztosabb?

— Jelenleg. És — remél-hetőleg — az is marad.

— De miből tud négy em-ber 13 milliót hozni?

— Vállalkozókkal és vál-lalkozói szaktanácsadással foglalkozunk. Ha értelmes-nek látjuk, tőkével segítjük azt, akinek csak ötlete és szakértelme van, de pénze nincs. De szakértői segítsé- get adunk ahhoz, ha valaki vállalkozásba kezdene, mi-lyen formát válasszon, hogy járhat a legjobban. És piaci információkat is gyűjtünk és adunk, ha kell, szolgálta-tunk: könyvelünk, adóügye- ket intézünk. És ingyen adunk szaktanácsot.

— Ingyen?

— Tanácsért rengetegen jönnek. De megéri a fáradságot, mert tőlük is ötlete- ket, információkat kapunk, és sokan lesznek közülük ál-landó üzletfelünkke.

— Konkrét üzleteik?

— Nagyon sok és sokféle van. Például a csirke-liba in-tegráció. Vagy nyolcvan kis-termelőnek a gabonaiparral közösen adjuk az alapanya-got, a tápot, megszervezzük a szállítást, a piacot. És — úgy tűnik — mindenki jól jár. És rengeteg találmány-nyal, újítással, ötlettel jön-nek, amelyek közül sokat si-kerrel lehet menedzselni

Családi háznak néz-ném, de sokan adják egymás kezébe a kilin-cset a Bécsi krt. 24. alatt. A kapu fölött ív-ben tábla feszül: Vállalkozás, szaktanács-adás — hirdeti a föl-írat. Bent kiderül: a bé-relt házban a Pusztá-mérgesi Rizling Mgtsz szegedi vállalkozási iro-dája működik. Vezelő: Bényi Tamás.

— Mintha a szeme is csil-logna...

— Nézzé! Izgalmas szelle-mi börze a miénk. Rengeteg önmagában életképtelen in-formáció, ötlet, szándék, el-képzelés fut be hozzánk, amelyek nálunk találkozhat-nak, s amelyekből így üzlet, munkaalkalom, jövedelem, állami és magánhaszon lesz.

Hát ez nem izgalmas? Hi-szen aki ide bejön, az nem-csak segítséget kap, hanem esetleg másokon is segít. Itt ötlet, tőke, szakértelem, pi-ac és munka kereslete talál-kozhat az öt éppen szeren-csén kiegészíteni tudó kí-nálattal.

— Akkor optimisták?

— Mi? Hát, legalábbis re-ménykedők. De a vállalko-zók vagy a lehetséges vállal-kozók jó része rengeteg bi-zonytalansággal, gonddal küszködik. Félnék, most is félnék a jövőtől. Nem tud-ják, bele merjenek-e vágni valamibe, érdemes-e, meg-mozgassák-e elfekvő pénzü-ket, tőkéjüket a maguk és a közösség javára. Félnék egy általuk bizonytalannak tar-tott jövőtől. Így aztán szak-mai segítség mellett lelki tá-maszt is igyekszünk adni nekik...

I. Sz.

A korrekt pillangó

Az újvidéki színház vendégjátéka

ció. A diszlettervező-rende-ző Franjo Potocnik munkája valamivel több is ennél. A szimmetrikus, elhúzható aj-tókkal tagolt háttérre finom távolkeleti motívumokat ve-tít, fákat, ludakat, nagyhasú szamurájt, és az ország szimbólumát, a napkorongot. A középső diszlettfal mögött hatásos árnyjátékot folytat, itt vetül előre a közelgő-be-lépő szereplők árnyéka, en-nek segítségével változtatja Pinkerton hőféhér ame-rikai feleségét feketévé, vészjóslóvá.

Az előadók jó részét is-mertük már a régebbi ven-dégeskedésekből. Az újvidé-kiek legfőbb erőssége a kó-rus. Most ugyan nem volt túl sok feladatuk, de ezeket is ugyanolyan egészségesen tömör hangzással, tegyel-me-zett együttesben énekeltek, mint annak idején a Turan-dótorokpróbáló teteleit. A zenekar Miograd Janoski vezetésével megbízható tel-

jesítményt nyújtott, anélkül, hogy képes lett volna fel-idézni a partitúra ezer szí-nét, picit árnyalatát. Hason-lóan jellemezhető az éneke-sek teljesítménye is. A ma-gyar átlaghoz képest bizto-sabb, kiegyenlितebb tech-nikai felkészültséggel, de ke-vesebb ihletettséggel, érzel-mi lendülettel énekeltek szövegeiket. Kovács Veráé (Cso-cso-szán) nem felzak-lató, de élményszerű alakít-ás. Szintügy Slavojub Ko-cicsé (Pinkerton), akinek tenorja nem különösebben messze anyagú, de az ambi-tus igénybevett részén üzem-biztosan, fényesen szól. Nem ilyen jók a benyomásaim a Sharplesst alakító Borisz-lav Alekszandrovról. Bari-tonján nem mutatkoznak egy-vonzó orgánus jegyei, szí-nészi játéka (jelmeze is) túl-ságosan civil. Kellemes be-nyomást keltett viszont Ilona Kantor Vasziljevicsnek a produkciót és úrnőjét alázat-tal szolgáló, széphangú Su-zukija. Nagy örömmel hall-gattuk ismét — ezúttal Bon-zo rövid, hatásos jeleneté-ben — régi jó ismerősünk, Branislav Játics hatalmas basszusát.

Márok Tamás

Egy vita folytatása

Juratovics Aladár a főiskolán

A Juhász Gyula Tanár-képző Főiskola díszterme dugig megtelt hétfőn este: ott voltak a főiskola hall-gatói és oktatói, az egyete-mistáknak és a város kü-lönbféle ifjúsági csoportjai-nak képviselői, az NKfV szegedi üzemének sok dol-gozója és számos, a téma iránt érdeklődő szegedi pol-gár — meg természetesen a vitapartnerek: Juratovics Aladár országgyűlési képvise-lő, az NKfV szegedi üze-mének igazgatója és Rigó Jázon főiskolai tanár.

(A szűken vett előzmé-nyek: néhány Csongrád megyei képviselőt, köztük Juratovics Aladárt a JA-TE-n kezdeményezett öszi diákmozgalom vezetői és Kristó Gyula professzor, bölcsészkar dékán tájé-koztatta november 17-én a felsőoktatás helyzetéről, a mozgalom addigi ese-ményeiről, azzal a céllal, hogy a hallgatói-ektatói álláspontot támogassák a Parlamentben. A találko-zóról tudósítás jelent meg a Délmagyarországban, Juratovics Aladár elhang-zott mondatainak szó sze-rinti idézésével. Ezek, és méginkább az a gondolko-dásmód, világlátás, társa-dalompolitikai és erkölcsi szemlélet, vezetői és képvise-lői-politikusi maga-tartás, amelyet tükröznek — rendkívüli ellenérzést váltott ki sokakból. Nyílt levelek érkeztek a szer-kesztőségbe, sok száz alá-írással, amelyek közül kettőt közöltünk. Rigó Jázon novemberben meg-jelejt levelében hívta meg a képviselőt a főiskolára, eltérő véleményeik nyil-vános ütköztetésére.)

A főiskolai tanár az est elején kérte a parlamenti képviselőt, fejtse ki ponto-san, hogyan látja a felső-oktatás helyzetét; hátha pusztán abból adódtak kö-zöttük véleménykülönbsé-gek, hogy Juratovics Aladár inkább ismeri a mérnök-, mint a bölcsészképzést? Miután a képviselő — be-mutatkozásként — rövid életrajzával szolgált, a kér-désre válaszul elmondta: Kristó Gyula a képviselők klubjának rendezvényén valóban aggasztó problé-mákat ismertetett meg: olyan helyzetet, amelyből mindenkinek keresni kell a kiutat. „Higyük el, én nem lehetek a felsőoktatás ellen-fel-, sőt támogatom — je-

lentette ki (többször is az esten) Juratovics Aladár. A képviselők és az egyetemis-ták között baráti beszélge-tés volt, folytatata, ahol „több minden, többféle ösz-szefüggésben elhangzott”. Az újság tudósításában ol-vasható mondatok azért voltak félreérthetők, azért lehetett levonni belőlük olyan következtetéseket, amilyeneket Rigó Jázon is leírt, mert összefüggéseik-ből kiragadva jelentek meg. A klubban ő magánember-ként beszélt — mondta a képviselő. Egyébként pedig a felsőoktatás ügyeiről az a véleménye, amelyet a Csong-rád megyei képviselőcso-portnak az Országgyűlés öszi ülészsaka idején nyil-vánosságra hozott állásfog-lalása tartalmaz, s amit képviselőként aláírt.

(Közjáték: tudósító, aki tőle telhető lelkiismeret-ességgel és rendszeres-séggel igyekezett jelen lenni a diákmozgalom minden szegedi esemé-nyén, és minden nyilván-os fórumon, ahol — hi-te szerint — felelősségtel-jesen kerülhetek szóba a felsőoktatási témák; igye-kezett jelen lenni, mert-hogy dolgozott, merthogy a felsőoktatás a munkate-rülete; szóval tudósító zavartan kotorászni kezd a táskájában. Megvan! Tudósító megnyugszik, újra kézbe kapja a tollát, hiszen talán most jön a várva várt válasz az el-hangzott kérdésre, és a képviselő föltárja, hogy azóta szerzett információi-nak hatására megválto-zott a véleménye a felső-oktatásról, mi több, átlá-kult a gondolkodása egyéb dolgokról is — mert ta-lán van ilyen. De hallaa! Megint arról beszél a kép-viselő, hogy félreérthető-en interpretált — persze nem ezzel a szóval! — őt a sajtó, szándékosan nem véve tudomást job-bító igyekezetéről, ami pedig ma este világosan ki fog derülni. Minderre tudósító kénytelen-kellet-len felszólal. Kinosan ügyelt november 19-ei írása pontosságára, mond-ja; ám, ha szükséges, írásbeli bizonyítékkal szolgálhat: hűen tükrözte a képviselő felfogását és gondolkodását, annak szó szerint idézett mondatai-val. A képviselő nem ké-ri a bizonyítékot. A jelen-levők közül csak ők ket-ten tudják, hogy Jurato-vics Aladár október 3-ai keltezéssel megírta, és közlésre elküldte a Dél-magyarország főszerkesz-tőjének — véleményét az egyetemisták „sztrájkjá-ról”. És mindazon dol-gokról, amik ennek kap-csán eszébe jutottak. Am kettejük közül Juratovics Aladár csak ezennel fog-ja megtudni, hogy tudó-sító nem ismerte novem-ber 19-én — amikor „fél-reérthető” anyagát írta — ezt a véleményét, mert nem jelent meg. Azért nem je-lent meg, mert a képvise-lő a főszerkesztővel tör-tént megbeszélés után el-állt közlési szándékától. Tudósító csak azután is-merkedhetett meg ezzel az írásban rögzített véle-ménnyel, miután — so-rozatban — jöttek a nyílt levelek... És „véletlenül” majdnem szó szerint ugyanaz áll az október 3-án kelt Juratovics-írás-ban, mint a november 19-én megjelent tudósítás-ban. A következtetés: erény, Miért kell — min-denki kárára — letagad-ni?)

Ami — három hérszű óra alatt — elhangzott a

főiskolai díszteremben: le-hetetlen és nem is érde-mes itt szó szerint rögzíteni. A rezümé: Juratovics Aladár-nak a Délmagyarországban is többször olvashatott né-zetrendszere — nem vált-zott. Erről a több száz je-lenlevő egykönnyen meg-győződhetett, mindabból, amit a képviselő ez alkal-mal elmondott. Miután a közönség soraiból sokan ismételen eredménytelen erőfeszítést tettek, hogy kérdéseikre valódi érvekkel alátámasztott, konkrét vá-laszokat kapjanak Jurato-vics Aladártól, valamint, miután többször megkérték, ne mondja annyiszor, hogy „nem tudom”, „nem tud-tam”, „nem értem” — szó-val mindezek után többen és többször megismételték személyes kérésüket: Jura-tovics Aladár mondjon le képviselői mandátumáról.

Mindannyiszor azt felelte, hogy nem mond le; csak a választói hívhatják vissza, 13 község 25 ezer lakója, akiktől megkérdézhetik a lemondását kérők, hogy ő milyen képviselő.

(Újabb közjáték: tudó-sító szorongva néz körül, mellette, előtte, mögötte nem főiskolások, nem egyetemisták, hanem meglett férfiak, nem is-meri őket, de nyilván olajipari dolgozók, mert egymás között, de jól hallhatóan ilyeneket mon-dának: nem tudják, ki mi köszönhet ennek az embernek... fogalmuk sincs... Miért kellett ki-kezdeni? Csak személyes oka lehet... Hogy van ez? — tudósító feszülten gondolkodik: ki kezdett itt ki kicsodát? Az egyik felszólaló megkérdézi, kérte-e Juratovics Aladár a Délmagyarországban megjelent „eltörzített” vé-leményének helyreigázi-tását. Nem kérte. Nem szeret levelezni — vá-la-szolja a képviselő. Mert a kulturált párbeszéd híve. Olyan párbeszéd, mint ez a mostani, ami szerin-te elérte a célját. Ezért is kéri, ne ültessék őt vadlítottak padjára, mert egész életében becsülettel elvégezte a munkáját, be-szélgetni jött ide a felső-oktatásról, tehát ne kér-dezenek tőle olyasmit, ami nem tartozik e tárg-ykörbe. „Őn áldozat. Nem a személyével van baj, sőt tiszteltem a határozott-ságát és következetessé-gét, amivel idejét múlt szem-lélmódját képviseli. Őn az elmúlt évtizedek ideo-lógiai, politikai, társadal-mi viszonyainak áldozata. Az ön szavait haszná-lom, hogy megértsen: képvise-lőnek sem kötelező lenni, pontosan úgy, ahogy egyetemistának lenni nem kötelező.” Csend. „Nem értek egyet azzal, hogy nézeteim időszerűtlenek” — így a válasz. Tudósító meg van győzve: nincs itt „kikezdve” senki! Uraim, itt körülöttem az olajipartól: a látszat csal!)

A „kulturált párbeszéd” zároalemei: tragikomédia csúcspontjai: a képviselő — mintegy meggyőzve, mert-hogy „addig szárnyaltunk itt” — megígéri, hogy a Parlamentben felszólal a felsőoktatásért. Hogyan? — kérdik többen. Támogatólag, nyilván — hangzik a vá-lasz, és még egyszer, ki tudja, hányadszor, a kö-nyörgésszerű „higgyék el, értem a felsőoktatás sze-rpét!” Mire amazok, színt-űgy már-már „könyörgve: ne tegye! Kérjük, ne szó-laljon fel — az érdekünk-ben!

Sulyok Erzsébet